

MITEN ALOITTAAN LINTUHARRASTUS?

Lintuja voi harrastaa monella eri tavalla!

Yksi ruokkii talvilintuja, toinen valokuvaa ja kolmas kiertää saman lähialueen reitin lintuja tarkkaillen. Jotkut vain avaavat silmät ja korvat linnuille – niitä näkee ja kuulee kaikkialla, ja niiden touhuja on kiva seurata.

Lajisto muuttuu kevään edetessä

Lintujen havainnointi kannattaa aloittaa talvella tai alkukevästä. Lintulajeja on silloin vähemmän ja muuttolintuja saapuu lisää kevään edetessä. Vuodenkierron seuraaminen samalta alueelta on hauskaa, kun lajisto muuttuu kuukausittain. Tärkeintä on havainnoida lintuja huomaavaisesti ja häiritsemättä.

Harrastuksen aloittaminen on helppoa

Tarvitset vain kiikarit, hyvän lintukirjan ja muistiinpanovälineet! Havainnoista kannattaa pitää päiväkirjaa vihkossa tai puhelimessa. Vuoden lopussa on hauska muistella, kuinka monta lajia havaitsi tai kuinka monta retkipäivää kertyi!

Kannattaa myös tutustua Linturetkikoneeseen ja ladata puhelimelle linnunääniä tekoälyn avulla tunnistava Muuttolintujen kevät -sovellus (qr-koodit).

Tykkään piirtää lintuja. Tulee katsottua tosi tarkkaan linnun muotoa, mittasuhteita ja väritystä. Tuntomerkit oppii ihan vahingossa.

Ihmeellinen metallinen ääni, klong-klong. Äänitän linnunäänen puhelimeni sovelluksella, joka tunnistaa lajeja ja lähettää havaintoni tutkijoiden käyttöön.

Uusi harrastus tuo uusia ystäviä

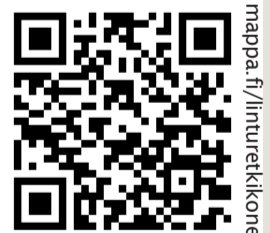
Monella paikkakunnalla toimii oma lintuyhdistys. Liittymällä jäseneksi pääset mukaan opastetuille linturetkille ja muihin tapahtumiin. Monella yhdistyksellä on myös nuorisosaasto – samanikäisten kanssa on kiva lähteä linturetkelle. Kokeneemmilta harrastajilta on hyvä kysyä vinkkejä vaikka lintujen tunnistamiseen.

Ootas, mä yritän tunnistaa mitä pääskyjä ne on.

Katso! Pääskyet ovat palanneet Afrikasta!

Linturetkikone

mappa.fi/linturetkikone

Lintuharrastus-teemareppu

mappa.fi/teemareppu

MIKSI LINNUT OVAT HYVIÄ VIESTINTUOJIA?

Kysehän ei ole vain linnuista, vaan siitä miten koko elollinen luonto voi.

Lintujen avulla voidaan saada nopeasti tietoa muuttuvan ilmaston ja ympäristön vaikutuksista ekosysteemeihin. Linnut tuovat siis viestiä myös oman elinympäristömme tilasta.

Miksi juuri linnut ovat hyviä viestintuojia?

LINNUT TUNNETAAN

Suomessa linnut tunnetaan kaikista lajiryhmistä parhaiten. Vuosittain yli tuhat vapaaehtoista harrastajaa kerää tietoa linnuista. Järjestelmällistä seurantaa on tehty jo 50 vuotta.

RAVINTOKETJUN HUIPULLA

Linnut ovat usein ravintoketjun huipulla, joten muutokset niiden määrissä kertovat muutoksista lajien olosuhteissa myös alempana ravintoketjussa.

VAATELIAAT LENTÄJÄT

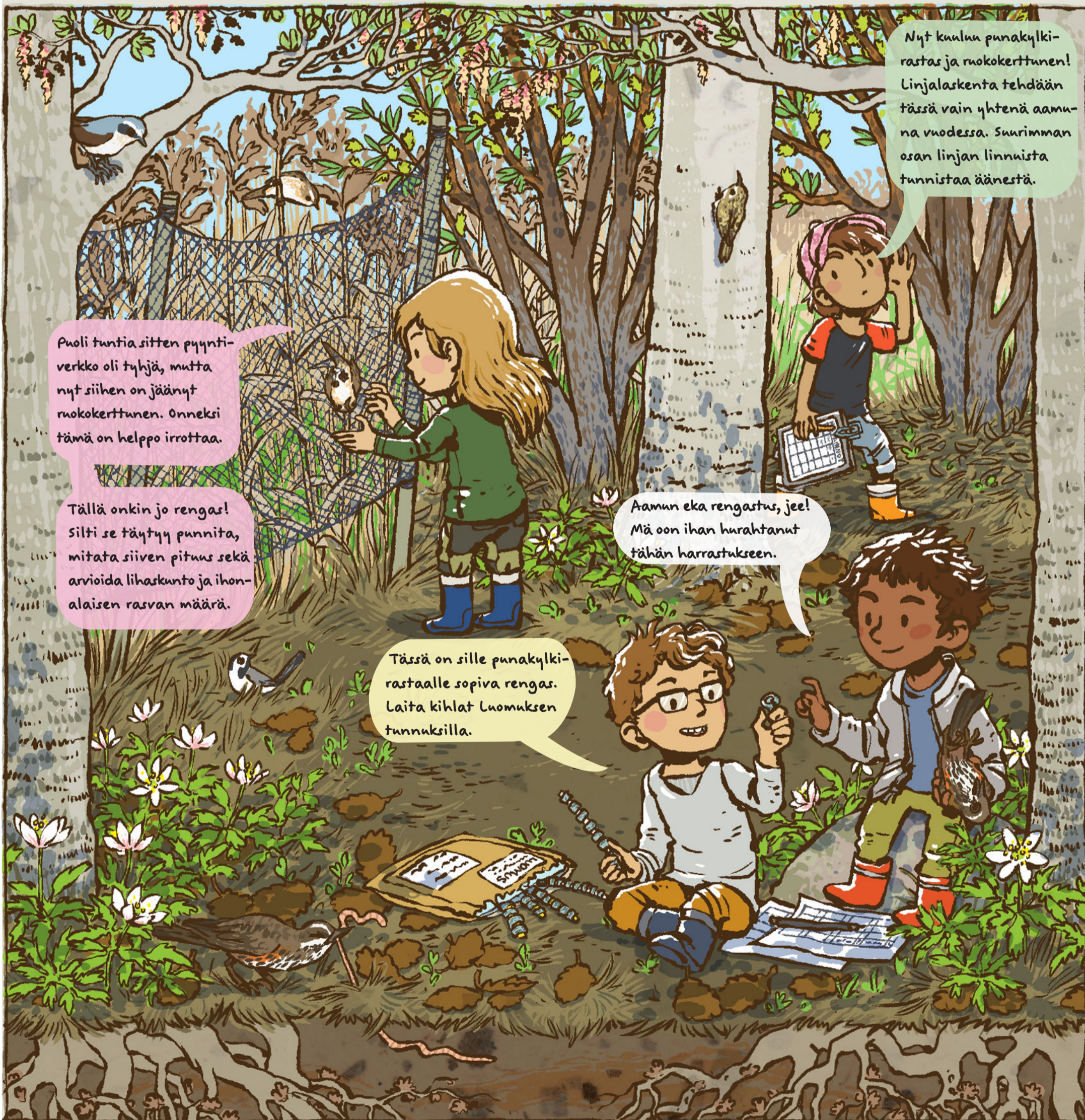
Linnut ovat vaate liaita elinympäristönsä suhteen ja ovat siksi hyviä ilmentämään ympäristön tilaa. Liikkuvaiset linnut myös vastaavat herkästi muuttuviin ympäristöoloihin eli lentävät munalle etsimään parempaa paikkaa elää.

LINNUSTONSEURANTA ja RENGASTUS

Lintuja kannattaa kuunnella herkällä korvalla, sillä ne tuovat viestiä myös oman elinympäristömme tilasta. Luonnontieteellisen keskusmuseon Luomuksen seurannoissa selvitetään lintujen runsautta ja levinneisyyttä eri vuodenaikoina. On talvilintulaskentaa, vesilintulaskentaa, pesinnän seurantaa ja monta muuta vakioitua tapaa, joilla yli tuhat vapaaehtoista lintuharrastajaa keräävät tietoa museolle.

Vuosittain Suomen 700 rengastajaa rengastavat 250 000 lintua vapaaehtoisvoimin! Luomuksen Rengastustoimisto koordinoi lintujen tieteellistä rengastusta ja rengaslöytöjä Suomessa sekä kouluttaa uusia rengastajia. Rengastuksen avulla saadaan tietoa lintujen muutosta ja muusta ekologiasta. Pitkät aikasarjat seurannassa ja rengastuksessa ovat tärkeää aineistoa tutkimukselle ja suojelupäätöksiä tehtäessä.

Puoli tuntia sitten pyyntiverkko oli tyhjä, mutta nyt siihen on jäänyt ruokokerttunen. Onneksi tämä on helppo irrottaa.

Tällä onkin jo rengas! Silti se täytyy punnita, mitata siiven pituus sekä arvioida lihaskunto ja ihonalaisen rasvan määrä.

Tässä on sille punakylkirastaalle sopiva rengas. Laita kihlat Luomuksen tunnuksilla.

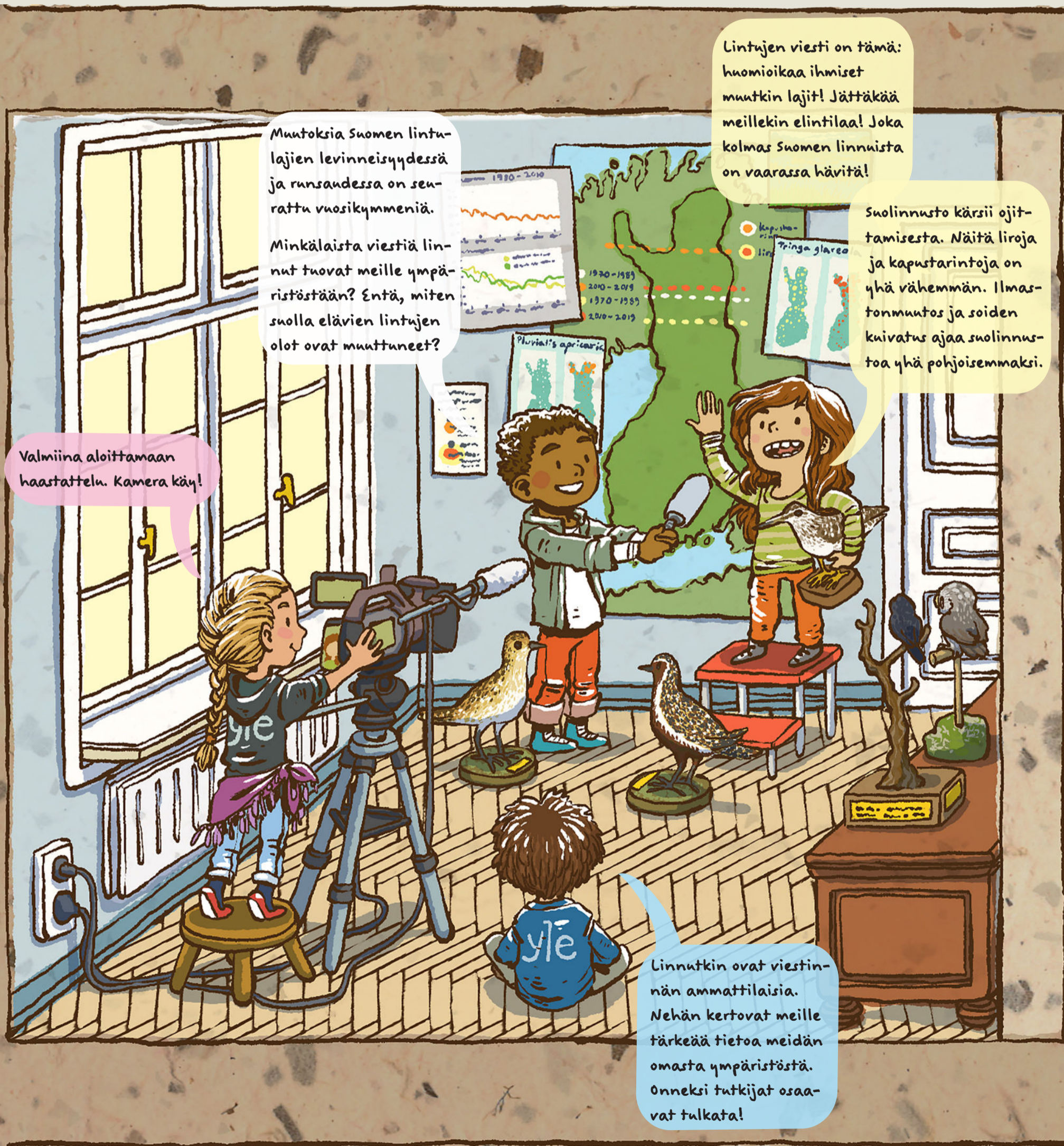
Aamun eka rengastus, jee! Mä oon ihan hurrahtanut tähän harrastukseen.

Nyt kuuluu punakylkirastas ja ruokokerttunen! Linjalaskenta tehdään tässä vain yhtenä aamuna vuodessa. Suurimman osan linjan linnuista tunnistaa äänestä.

LINTUJEN UHAT ja SUOJELU

Suomessa lintujen uhanalaisuus tunnetaan kaikista lajiryhmistä parhaiten, josta kiitos kuuluu laajalle harrastajajoukolle. Lintujen tilanne on huolestuttava: joka kolmas lintulaji on uhanalainen. Nykyisin lintuja uhkaavat ilmastonmuutos ja muut elinympäristöjä muuttavat ihmisen toimet seurauksineen, kuten metsätalous, maatalous, vesistöjen rehevöityminen, rakentaminen, maailmanlaajuinen hyönteiskato, sekä suora lintujen metsästyminen ja vaino.

Miten lintuja suojellaan? Lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset ovat tärkeitä (mm. Euroopan unionin lintudirektiivi ja Suomen luonnonsuojelulaki). Olennaisia ovat myös tahot, jotka tuovat havainnot muutoksista linnustossa ja niiden elinympäristössä päättäjien tietoisuuteen. Tässä tarvitaan tutkijoiden, lintuharrastajien, luonnonsuojelijoiden, ympäristöliikkeiden sekä yksittäisten kansalaisaktivistien toimintaa. Lisäksi julkisuus ja media nostavat ongelmia esille.

Muutoksia Suomen lintulajien levinneisyydessä ja runsudessa on seurattu vuosikymmeniä.

Minkälaista viestiä lintut tuovat meille ympäristöstään? Entä, miten suolla elävien lintujen olot ovat muuttuneet?

Valmiina aloittamaan haastattelu. Kamera käy!

Lintujen viesti on tämä: huomioikaa ihmiset muutkin lajit! Jättäkää meillekin elintilaa! Joka kolmas Suomen linnusta on vaarassa hävitä!

Suolinnusto kärsii ojitamisesta. Näitä liroja ja kapustarintoja on yhä vähemmän. Ilmastonmuutos ja soiden kuivatus ajaa suolinnustoa yhä pohjoisemmaksi.

Linnutkin ovat viestintän ammattilaisia. Nehän kertovat meille tärkeää tietoa meidän omasta ympäristöstä. Onneksi tutkijat osaa- vat tulkata!